

Banca Nationala a Romaniei

Regulament nr. 3/2007

din 12/03/2007

Versiune actualizata la data de 22/01/2009

privind limitarea riscului de credit la creditele destinate
persoanelor fizice

@Text actualizat la data de 22.01.2009. Actul include modificarile din urmatoarele acte:

- Regulamentul nr. 11/2008 publicat in MOF nr. 617 din 22/08/2008
- Regulamentul nr. 2/2009 publicat in MOF nr. 40 din 22/01/2009.

Avand in vedere prevederile art. 4 alin. (1) din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului si ale art. 30 alin. (1) din titlul I al Ordonantei Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor masuri financiar-fiscale, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 266/2006, in baza prevederilor art. 101 alin. (1) din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 99/2006 si ale art. 34 alin. (1) din titlul I al Ordonantei Guvernului nr. 28/2006, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 266/2006, in temeiul prevederilor art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Bancii Nationale a Romaniei,

Banca Nationala a Romaniei emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I

Domeniul de aplicare

Art. 1. - (1) Prezentul regulament se aplica institutiilor de credit persoane juridice romane si sucursalelor institutiilor de credit din state terte care functioneaza pe teritoriul Romaniei, institutiilor financiare nebancale persoane juridice romane si sucursalelor institutiilor financiare nebancale straine, inscrise in Registrul special, entitati supuse supravegherii Bancii Nationale a Romaniei, denumite in continuare imprumutatori, si reglementeaza conditiile minime de acordare si derulare a creditelor destinate persoanelor fizice.

(2) Sunt exceptate de la aplicarea dispozitiilor prezentului regulament institutiile financiare care intra sub incidenta sectiunii a 2-a a cap. IV si sectiunii 1 a cap. VI ale titlului I al partii I din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului.

CAPITOLUL II

Dispozitii privind finantarea persoanelor fizice

Art. 2. - Acordarea, garantarea si derularea creditelor destinate persoanelor fizice se realizeaza pe baza contractuala, in conformitate cu reglementarile interne ale imprumutatorilor, aprobate de organele competente conform prevederilor actelor constitutive, in cazul imprumutatorilor persoane juridice romane, si, respectiv, de organele statutare, in cazul sucursalelor imprumutatorilor persoane juridice straine.

Art. 3. - (1) Imprumutatorii desfasoara activitatea de creditare a persoanelor fizice pe baza reglementarilor proprii validate de Banca Nationala a Romaniei - Directia supraveghere.

(2) Orice modificare ulterioara a reglementarilor proprii se notifica Bancii Nationale a Romaniei si devine aplicabila numai dupa validarea acesteia de catre Directia supraveghere.

Art. 4. - (1) Imprumutatorii stabilesc in cadrul reglementarilor interne, in concordanta cu profilul si strategia lor de risc, cel putin urmatoarele:

a) modalitatea de organizare a activitatii de acordare si derulare a creditelor destinate persoanelor fizice si, dupa caz, conditiile de garantare pentru fiecare tip de credit, inclusiv limita maxima admisa pentru valoarea finantarii in raport cu valoarea imobilului ipotecat; @

b) categoriile de clienti eligibili pentru finantare;

c) procedura de clasificare a clientelei-tinta pe categorii de risc de nerambursare, fundamentat pe profilul general de risc al imprumutatorului;

d) categoriile de venituri considerate eligibile de catre imprumutator, diferentiat pe categorii de clientela, precum si coeficientii de ajustare aferenti in functie de gradul de certitudine si de caracterul de permanenta ale acestora;

e) categoriile de cheltuieli care se deduc din veniturile eligibile in scopul determinarii gradului total de indatorare, incluzand cel putin cheltuielile de subzidenta si angajamentele de plata altele decat cele de natura creditului;

f) nivelurile maxime admise pentru gradul total de indatorare, inclusiv fundamentarea acestora, diferentiate pe categoriile de clientela, pe destinatia creditului (de exemplu, credit de consum, credit ipotecar), pe tipul creditului (defalcat in functie de moneda de exprimare sau, dupa caz, de indexare, de tipul dobanzii, respectiv fixa sau variabila, de termenul de acordare a creditului si de comportamentul clientului in legatura cu onorarea serviciului datoriei determinat de calitatea garantiei), iar in cazul creditelor care nu sunt garantate cu ipoteca asupra proprietatilor imobiliare locative sau a terenurilor intravilane, nivelurile maxime admise pentru gradul total de indatorare sunt stabilite inclusiv prin luarea in considerare a riscului valutar, riscului de rata a dobanzii, precum si a posibilitatii de majorare a

costului creditului provenind din comisioane si alte cheltuieli privind administrarea creditului prevazute in contract;@

g) metodologia de reconsiderare periodica a coeficientilor de ajustare a veniturilor si nivelurilor maxime admise pentru gradul de indatorare, in vederea asigurarii acuratetei acestora pe o baza continua.

(2) La fundamentarea nivelurilor maxime admise pentru gradul total de indatorare se vor utiliza cel mult cea mai mare majorare a ratei dobanzii, conform statisticii Bancii Nationale a Romaniei privind ratele medii ale dobanzii practicate de institutiile de credit la creditele noi acordate gospodariilor populatiei, si, dupa caz, cel mult nivelul cel mai ridicat al aprecierii fata de moneda nationala a cursului de schimb al valutei in care se acorda creditul, inclusiv in cazul creditelor indexate, conform statisticii Bancii Nationale a Romaniei privind indicatorii pietei valutare, precum si cea mai mare crestere a nivelului comisioanelor si altor cheltuieli privind administrarea creditului prevazute in contract, inregistrate in perioada de 18 luni anterioare datei de intrare in vigoare a prezentului regulament, respectiv intervalul martie 2007 - august 2008.@

(3) In cazul in care statistica Bancii Nationale a Romaniei nu contine date referitoare la ratele medii ale dobanzii practicate de institutiile de credit la creditele noi acordate gospodariilor populatiei pentru o anumita valuta, se va utiliza statistica Bancii Nationale a Romaniei privind ratele medii ale dobanzii la euro practicate de institutiile de credit la astfel de credite.@

(4) Gradul total de indatorare se determina ca pondere a angajamentelor totale de plata decurgand din credite sau alte finantari rambursabile in veniturile eligibile din care s-au dedus cheltuielile prevazute la alin. (1) lit. e).@

- Alineatele (2) - (4) au fost introduse prin art. I pct. 2 din Regulamentul nr. 11/2008.

- Literalele a) si f) de la alin. (1) au fost modificate prin art. I din Regulamentul nr. 2/2009.

CAPITOLUL II¹@

Dispozitii privind practici de creditare sanatoase

@Capitolul a fost introdus prin art. I pct. 3 din Regulamentul nr. 11/2008.

Art. 4¹. - Imprumutatorii trebuie sa isi organizeze activitatea de creditare astfel incat sa asigure separarea clara si efectiva a functiei de promovare si vanzare a produselor de creditare de functia de analiza a riscului de credit si monitorizare a expunerii.

Art. 4². - (1) Imprumutatorii analizeaza capacitatea de rambursare a clientilor pe baza unui nivel al veniturilor considerate eligibile de catre imprumutatori, care nu poate depasi cu mai mult de 20% pe cel aferent anului anterior.

(2) Imprumutatorii stabilesc venitul aferent anului anterior pe baza fisei fiscale puse la dispozitia clientului de catre angajator, in cazul salariatilor si al persoanelor care obtin venituri asimilate salariilor, si/sau, dupa caz, a documentului fiscal depus de catre client la unitatile administratiei financiare.

(3) In situatia in care nu exista obligatii legale de punere la dispozitia clientului a fisei fiscale de catre angajator ori, dupa caz, obligatii legale de depunere de catre client a documentului fiscal la unitatile administratiei financiare, imprumutatorii stabilesc venitul aferent anului anterior pe baza adeverintei de venit ori a altor documente justificative.

(4) Prin exceptie de la dispozitiile alin. (1), imprumutatorii pot lua in calcul veniturile ce depasesc nivelul stabilit, numai dupa obtinerea de la client a documentelor justificative care sa demonstreze caracterul de continuitate in viitor a acestora. Documentele justificative trebuie sa dovedeasca modificarile intervenite in situatia veniturilor clientului, cum ar fi schimbarea incadrarii in functie, schimbarea locului de munca sau modificari cu impact semnificativ asupra cresterii volumului afacerilor persoanelor care obtin venituri din activitati independente.

Art. 4³. - La acordarea creditului, imprumutatorii trebuie sa se asigure ca pe intreaga perioada de acordare a creditului gradul total de indatorare a solicitantului se incadreaza in nivelul maxim admis aplicabil acestuia.

Art. 4⁴. - Imprumutatorii sunt obligati sa informeze clientii prin mentionarea in cadrul graficelor de rambursare aferente contractelor de credit ori, daca nu se intocmesc grafice de rambursare, prin mentionarea distincta in cadrul contractelor de credit a posibilitatii modificarii, in sensul majorarii, a sumelor datorate, in cazul materializarii riscului valutar, a riscului de rata a dobanzii ori in cazul cresterii costului creditului provenind din comisioane si alte cheltuieli privind administrarea creditului prevazute in contract.

Art. 4⁵. - (1) Imprumutatorii trebuie sa se asigure ca tertele parti implicate in analiza prealabila a capacitatii de rambursare a clientului, de tipul intermediarilor de credit, aplica aceleasi proceduri ca imprumutatorii.

(2) Imprumutatorii urmaresc calitatea portofoliului de credite aferent clientilor atrasi de fiecare terta parte prevazuta la alin. (1), comparativ cu cea a portofoliului de credite aferent clientilor atrasi direct de imprumutatori.

(3) Analiza efectuata potrivit alin. (2) sta la baza deciziei imprumutatorului de a continua relatia de afaceri cu fiecare dintre tertele parti prevazute la alin. (1).

CAPITOLUL III

Sanctiuni

Art. 5. - Nerespectarea prevederilor prezentului regulament atrage aplicarea masurilor si/sau a sanctiunilor prevazute la art. 226 si 229 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 99/2006 sau, dupa caz, la art. 52 alin. (2) si la art. 53 din titlul I al Ordonantei Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor masuri financiarfiscale, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 266/2006.

CAPITOLUL IV

Dispozitii tranzitorii

Art. 6. - Pana la indeplinirea conditiei prevazute la art. 3 alin. (1), in cazul imprumutatorilor care la data intrarii in

vigoare a prezentului regulament desfasoara activitatea de creditare a persoanelor fizice in baza normelor interne de creditare nevalidate de Banca Nationala a Romaniei, nivelul maxim al gradului de indatorare este limitat la 35%.@

@Articolul a fost modificat prin art. I pct. 4 din Regulamentul nr. 11/2008.

CAPITOLUL V
Dispozitii finale

Art. 7. - Casele centrale supravegheaza respectarea de catre cooperativele de credit afiliate a cerintelor prevazute in prezentul regulament.

Art. 8. - La data intrarii in vigoare a prezentului regulament se abroga Normele Bancii Nationale a Romaniei nr. 10 din 27 iulie 2005 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, publicate in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 683 din 29 iulie 2005, modificate si completate prin Norma Bancii Nationale a Romaniei nr. 20 din 13 septembrie 2006 pentru modificarea si completarea Normei Bancii Nationale a Romaniei nr. 10/2005 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 800 din 22 septembrie 2006.

Presedintele Consiliului de administratie al Bancii Nationale a Romaniei,
Mugur Constantin Isarescu

Bucuresti, 12 martie 2007.
Nr. 3.